

Bijlage 9
bij het Convenant inzake de samenwerking tussen
het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Ministerie van Financiën
bij de uitvoering van wettelijke taken op het beleidsterrein
van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
door de Douane

De samenwerking inzake VERVOER VAN GEVAARLIJKE STOFFEN

1. Kader van deze bijlage

Dit is een bijlage bij het "Convenant inzake de samenwerking tussen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Ministerie van Financiën bij de uitvoering van wettelijke taken op het beleidsterrein van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat door de Douane" zoals bedoeld in artikel 3; artikel 4, lid 1 en artikel 9, lid 2.

De bepalingen van dit convenant zijn onverkort van toepassing op deze bijlage. Deze bijlage regelt de samenwerking tussen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de Inspectie Leefomgeving en Transport en de Douane ter uitvoering van de verschillende taken die de Inspectie Leefomgeving en Transport en Douane kennen op het gebied van gevaarlijke stoffen. Deze bijlage vervangt de bijlage 1, van 6 december 2013, waarin de samenwerking tussen de Douane en de Inspectie Leefomgeving en Transport op het gebied van gevaarlijke stoffen werd vastgelegd.

2. Regelgeving

a. Regelgeving

Internationaal:

- ADR (Accord Europeen relatif au transport international de marchandises Dangereuses par Route) een pan-Europees verdrag voor het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, tot stand gekomen onder auspiciën van de Verenigde Naties;
- IMDG: International Maritime Dangerous Goods code van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), een organisatie van de Verenigde Naties;
- ICAO: International Civil Aviation Organisation opgericht door de Verenigde Naties (Verdrag van Chicago) in 1947, die strenge regels stelt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door de lucht.

Nationale regelgeving:

- Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs);
- Regeling Vervoer over land van gevaarlijke stoffen (VLG);
- Wet Luchtvaart, hoofdstuk 6.5 (WL).

b. Doel regelgeving

De regelgeving heeft ten doel de veiligheid van het vervoer van gevaarlijke stoffen te bevorderen. Dit houdt in het voorkomen van schade voor mens, dier en omgeving als gevolg van het ongecontroleerd en ongewenst vrijkomen van gevaarlijke stoffen.

3. Samenwerkende organisaties

- De directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna IenW);
- de Inspectie Leefomgeving en Transport, afdeling Scheepvaart en de Inspectie Leefomgeving en Transport, afdeling Luchtvaart (hierna ILT);
- de Rijksbelastingdienst/Douane (hierna Douane).

4. Doel van de samenwerking

- Versterken van het efficiënt en effectief uitvoeren van het toezicht op de naleving van de hierboven genoemde regelgeving met betrekking tot het buitengrensoverschrijdende vervoer van gevaarlijke stoffen door de lucht en over zee en het daaraan voorafgaande of opvolgende vervoer, om bij het binnenbrengen en invoer in de Unie, de uitvoer en het uitgaan uit de Unie niet gedeclareerd, of onveilig vervoer van gevaarlijke stoffen tegen te gaan en mensen, dieren en het milieu te beschermen.
- Optreden als één betrouwbare toezichthoudende en handhavende Rijksoverheid in Nederland en het zo beperkt mogelijk houden van de impact op de logistiek van goederenstromen, met name in de mainports van Rotterdam en Schiphol.

5. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

a. Taak Douane

De Douane heeft bij het binnenbrengen, de invoer, de uitvoer en het uitgaan van goederen, van en naar derde landen een toezichthoudende taak en controleert of voldaan wordt aan de bepalingen van de onder 2a genoemde regelgeving. Onder derde landen worden hier de landen verstaan die geen lid zijn van de Europese Unie.

De Douane controleert lucht- en maritieme zendingen met gevaarlijke stoffen, als onderdeel van haar controlewerkzaamheden op basis van de Douanewet- en regelgeving. Voorafgaand aan het vervoer over zee of nadat vervoer over zee heeft plaatsgevonden en als gevaarlijke stoffen over de weg vervoerd worden, of zullen worden, kunnen in het havengebied van Rotterdam en Amsterdam ook controles op naleving ADR worden ingesteld door de Vraagbaken GS.

De Douane controleert daarnaast op verzoek van de ILT ook zendingen met gevaarlijke stoffen op basis van risicoprofielen die zij opstelt aan de hand van door de ILT verstrekte risico-informatie. Afspraken hierover worden jaarlijks vernieuwd.

Het fysieke onderzoek van zendingen met gevaarlijke stoffen door de Douane op basis van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen of de Luchtvaartwet, is slechts toegestaan als dit wordt gedaan door Douanemedewerkers die beschikken over een certificaat: "Vraagbaak Gevaarlijke Stoffen".

De Douane controleert steekproefsgewijs of er gevaarlijke stoffen zitten in binnengebrachte post en pakketten (uit derde landen). Deze controles vinden plaats in de desbetreffende sorteercentra.

De taak van de Douane bestaat verder uit het leveren van informatie uit aangiftebestanden aan de ILT, zodat de ILT risico's kan detecteren en analyseren.

Naast bovengenoemde taken voert de Douane geen andere (inter)nationale acties uit. De ILT kan de Douane hier wel om verzoeken.

b. Bevoegdheden Douane

De Douane ontleent haar controlebevoegdheden in het toezicht aan de Algemene Douanewet (hierna: Adw). Bij het constateren van een strafbaar feit maakt de Douane gebruik van haar opsporingsbevoegdheden op grond van het Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar Belastingdienst/ Douane. De Douane kan informatie overdragen op grond van de Adw.

- c. *Verantwoordelijkheid en taken ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en ILT*
- lenW is verantwoordelijk voor de hierboven benoemde regelgeving en bepaalt in hoofdzaak het beleid. lenW is opdrachtgever voor de uitvoering en de handhaving door de ILT. lenW en/of ILT informeren de Douane over de wetgeving, het beleid, beleidsprioriteiten in het toezicht en risico-indicaties met betrekking tot de taken die voortvloeien uit deze bijlage.

Communicatie en voorlichting met betrekking tot de beleidsaspecten van onderhavige taak is primair de verantwoordelijkheid van lenW en/of de ILT.

lenW steunt de Douane bij de uitvoering van haar, in het Douane Wetboek van de Unie opgedragen, coördinerende taak in het buitengrensoverschrijdende goederenverkeer (Coordinated Bordermanagement) en bij de uitvoering van het 'one-stop-shop' beleid waardoor controles door, of voor ILT, daar waar mogelijk, gelijktijdig, of opvolgend worden uitgevoerd.

6. Uitvoering

a. Werkwijze

Algemeen

Uitgangspunt voor het Douanetoezicht is risicobeheersing. Dat houdt in dat de Douane zich met name richt op de risicovolle goederenzendingen.

De Douane maakt gebruik van uiteenlopende vormen van toezicht. Voor de taken die worden uitgevoerd op verzoek van de ILT zijn dit:

- controles in de administratie van bedrijven doormiddel van zogenoemde controles na invoer en controles na uitvoer; beperkte fysieke controles van goederen, die tevens gevaarlijke stoffen zijn;
- controles van de aangiften, en, indien nodig, bijbehorende documenten;
- fysieke controles uitgevoerd door de Vraagbaken GS.

De "Vraagbaken GS" zijn alleen werkzaam in het havengebied van Rotterdam, de luchthaven Schiphol, het havengebied van Amsterdam en in sorteercentra. De Douane plant de inzet van de vraagbaken op bovenstaande gebieden in het Uitvoeringsplan, waarbij rekening gehouden wordt met de omvang van de controles in elk gebied.

De Douane voert haar taken uit met het doel om zoveel mogelijk op te treden als één handhavende Rijksoverheid, zodat de impact op de logistiek van het bedrijfsleven zo klein mogelijk is. In principe is de Douane de toezichthouder aan de buitengrens van de EU. De Douane schakelt de ILT in wanneer dat nodig blijkt op basis van in het jaarlijks op te stellen uitvoeringsplan vastgelegde afspraken (zie 6d).

Maritiem

De op risicoprofielen (gebaseerd op van de ILT afkomstige risico-informatie) gebaseerde controles van gevaarlijke stoffen in de Rijksinspectieterminal (Kantoor Maasvlakte) en de Douane Controle Loods (Kantoor Reeweg) worden door de Vraagbaken GS uitgevoerd.

Als op basis van risicoprofielen van de Douane controle van gevaarlijke stoffen door de ILT of de Douane in de faciliteiten van de Douane plaatsvindt, bepaalt de Douane de werkwijze in de faciliteiten en stelt de Douane (i.v.m. logistiek) het tijdstip van de controle voor aan de ILT, rekening houdend met de afgesproken werktijden van de ILT. De ILT kan risicoprofielen die de Douane heeft opgesteld ook gebruiken voor controles van binnengekomen gevaarlijke stoffen op andere plaatsen dan in de faciliteiten van de Douane.

De op risico's gebaseerde controles van voor uitvoer aangegeven, of voor het uitgaan gemelde gevaarlijke stoffen in de Rotterdamse en Amsterdamse haven zullen in beginsel plaatsvinden op de plaats waar de aangifte is gedaan, of op de plaats waar de goederen voor uitgaan zijn aangemeld. Deze controles worden uitgevoerd volgens dezelfde afspraken als bij binnenbrengen.

Lucht

De Douane op Schiphol selecteert zelf en de Vraagbaken GS controleren zelfstandig binnengekomen, voor invoer in en uitvoer uit de Unie aangegeven en voor het uitgaan bestemde zendingen gevaarlijke stoffen. Als voorafgaand aan het vervoer door de lucht, of nadat vervoer door de lucht heeft plaatsgevonden de gevaarlijke stoffen over de weg werden of zullen worden vervoerd kunnen op de luchthaven ook controles op naleving van VLG (Regeling Vervoer over Land van gevaarlijke stoffen) worden ingesteld.

Maritiem en Lucht

Jaarlijks stellen lenW en de Douane voor de taak van deze bijlage een uitvoeringsplan 'Gevaarlijke Stoffen' vast. lenW en/of de ILT leveren beleidsprioriteiten en risico-indicaties aan ten behoeve van dit plan. In onderling overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer wordt het hieruit voortvloeiende aantal controles bepaald. Het plan is gebaseerd op risicoanalyse. In een uitvoeringsplan wordt het Douanetoezicht uitgewerkt voor de relevante Douaneprocessen. Dit plan wordt besproken met lenW en de ILT. De uitkomst van de risicoanalyse van ILT kan aanleiding geven om de risicoprofielen bij de Douane te actualiseren waarmee documentencontroles of fysieke controles worden ingesteld.

Sorteercentra van post en pakketten

In sorteercentra van postvervoerbedrijven en koeriersbedrijven worden door vraagbaken Gevaarlijke stoffen zelfstandig zendingen gevaarlijke stoffen geselecteerd en gecontroleerd die over zee of via de lucht zijn binnengekomen, voor invoer in en uitvoer uit de Unie bestemd zijn en voor het via zee, of voor het door de lucht uitgaan bestemd zijn. De Douane bepaalt jaarlijks in samenspraak met ILT voor welke sorteercentra dit geldt en legt dit vast in het Uitvoeringsplan.

b. Afhandeling overtredingen

Wanneer de Douane – in de uitvoering van de taken die voortvloeien uit deze bijlage – onregelmatigheden met betrekking tot bescheiden of gevaarlijke stoffen bevindt, kunnen de gevaarlijke stoffen niet de aangegeven bestemming volgen. De Douane neemt contact op met het Meld- en Informatiecentrum (hierna: MIC) van de ILT. Na ontvangst van de melding beslist de ILT over de wijze waarop de zaak wordt afgehandeld:

- Als de ILT beslist dat niet opgetreden hoeft te worden, kunnen de goederen worden vrijgegeven voor de aangegeven bestemming.
- Als de ILT beslist dat zij zelf de zaak zal afhandelen, bestuursrechtelijk dan wel strafrechtelijk, dan draagt de Douane de zaak over aan de ILT middels een Proces Verbaal van Bevindingen.
- Als de ILT beslist niet zelf op te treden maar dat het een eenvoudige zaak betreft die in aanmerking komt voor strafrechtelijke vervolging, welke zelfstandig door de Douane kan worden afgedaan, dan maakt de Douane een proces-verbaal op en draagt de zaak over aan het OM.

De Douane past bij de uitvoering van haar taken op grond van deze bijlage zelf geen bestuursrechtelijke handhavingsmaatregelen toe.

c. Douane-laboratorium en monstername

Het Douanelaboratorium heeft geen taak in de uitvoering van deze bijlage. De vraagbaak GS neemt geen monsters van gevaarlijke stoffen tijdens de uitvoering van taken op grond van deze bijlage. Als bij een controle monstername of onderzoek noodzakelijk lijkt, neemt de Vraagbaak GS hierover contact op met het Meet en Monstername Team van de ILT.

d. Douane-voorschrift

De Douane beschrijft in overleg met lenW, zoals bedoeld in art. 6 van het convenant, in het voorschrift Gevaarlijke Stoffen van het Handboek VGEM, op welke wijze de Douane uitvoering dient te geven aan de taak, of taken.

7. Planning, rapportage en evaluatie

- a. *Doelstellingen en prioritering* Jaarlijks stelt de Douane de omvang van het toezicht vast voor de taak van deze bijlage en verwerkt dit in het Handhavingsplan Douane. Als gelet op de totaliteit van Douanetaken in dit plan en de daarbinnen te stellen uitvoeringsprioriteiten wordt verwacht dat de voorgenomen handhavingsinspanning voor de taak van deze bijlage niet of niet volledig kan worden uitgevoerd, wordt dit besproken met lenW en ILT.
- b. *Rapportage en evaluatie* lenW, ILT en de Douane bespreken jaarlijks of de afspraken in deze bijlage nog actueel en toereikend zijn en of er wensen en/of knelpunten in de samenwerking met betrekking tot de uitvoering van deze taak zijn. Indien nodig vindt actualisering van de bijlage plaats.

De Douane draagt zorg voor de rapportage aan lenW (en ILT) over haar activiteiten met betrekking tot de taak van deze bijlage. Aan de hand van het uitgevoerde toezicht en de geconstateerde onregelmatigheden wordt het resultaat van de activiteiten in dit jaarlijkse overleg besproken. Als het overleg daartoe aanleiding geeft, kunnen de jaarlijkse afspraken bijgesteld worden.

8. Informatie-uitwisseling

- a. *Informatie-uitwisseling* Zie bijlage 'Incidenteel Leveringsverzoek Gegevens en Spontane Gegevensverstrekking'.
- b. *Juridisch* Bij doelgebonden informatie-uitwisseling, zoals bedoeld in lid a, verstrekken de algemeen directeur Douane, in zijn hoedanigheid van inspecteur als bedoeld in artikel 1:3, lid 1 onderdeel c Adw, en de door hem gemandateerde ambtenaren met gebruikmaking van de in artikel 1:33, lid 3 Adw gegeven bevoegdheid, op verzoek gegevens voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de in artikel 1:1 Adw bedoelde regelingen dan wel voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens die wet, aan de in deze bijlage genoemde organisatie(s).

9. Scholing en helpdesk

- a. *Opleiding en scholing* De Douane is verantwoordelijk voor de inzet van gekwalificeerd personeel (Vraagbaken GS) voor de uitvoering van de taken die voortvloeien uit deze bijlage.
lenW en/of ILT namens lenW, leveren steun bij de opleiding en verzorgen de jaarlijkse bijscholing van Vraagbaken GS en desgevraagd steun bij de opleiding van andere Douanemedewerkers op het gebied van de controle op de naleving van de regelgeving inzake gevaarlijke stoffen.
- b. *Helpdesk-functie* ILT: Het Meld- en informatiecentrum (MIC), bereikbaar via de 'inspecteurslijn handhaving' voor Douanemedewerkers werkzaam in andere Douaneregio's dan hieronder genoemd.

Douane: Een Vraagbaak Gevaarlijke Stoffen heeft de helpdeskfunctie binnen de Douaneregio's Rotterdam Haven, Amsterdam en Schiphol Cargo en is contactpersoon voor de ILT. De ILT ontvangt periodiek een actuele lijst met namen van deze vraagbaken en hun contactgegevens.

Voor vragen op het gebied van de aard en hoedanigheid van stoffen vervult het Douanelaboratorium de functie van helpdesk voor Douanemedewerkers.

Afspraken over de werkwijze van de help-deskfuncties worden vastgelegd in het Handboek VGEM, voorschrift Gevaarlijke Stoffen.

10. Overleg, coördinatie en beheer

- a. **Overleg** Ten minste eenmaal per jaar vindt beleidsoverleg plaats tussen IenW, ILT en de Douane over de uitvoering van de taken van deze bijlage en het functioneren van de samenwerking volgens deze bijlage en het uitvoeringsplan.
- b. **Coördinatie en beheer van deze bijlage** Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat:
De directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's.
- Douane:
Landelijk kantoor, afdeling Handhavingsbeleid (Dossierhouders Milieu)

11. Publicatie in de Staatscourant

Van de inwerkingtreding van deze bijlage wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Op 5/2 2019,
te Den Haag

Namens de Minister van
Infrastructuur en Waterstaat,

De Directeur
Omgevingsveiligheid en
Milieurisico's

Dhr. drs. ing. P. Torbijn

Op 15-2 2019
te Den Haag

Namens de Minister van
Infrastructuur en Waterstaat,

De Inspecteur-Generaal van
de Inspectie Leefomgeving en
Transport,

Dhr. Mr. J.A. van den Bos

Op 20/2 2019,
te Rotterdam

Namens de Staatssecretaris van
Financiën,

De directeur
Douane/Handhavingsbeleid en
internationale aangelegenheden,

Dhr. mr. B.S. Wiersema